

NeCeDo organiseert symposium over doping

'Pakkans tijdens Olympische Spelen groter dan ooit'

Op speciaal verzoek van het Nederlands Centrum voor Dopingvraagstukken (NeCeDo) komt John Mendoza van de Australian Sports Drug Agency uitleg geven over alle dopingaspecten omtrent de Olympische Zomerspelen. Hij is één van de sprekers tijdens het symposium "Partner in Clean Sport" waarmee het NeCeDo op 10 mei aanstaande in de Jaarbeurs Utrecht zijn tienjarig bestaan viert.

Niet alleen de Olympische Zomerspelen komen tijdens het symposium "Partner in Clean Sport" aan de orde. Ruime aandacht wordt besteed aan heikele dopingvraagstukken. De spits wordt afgebeten door de heer Van Kleij van het NeCeDo over de pijlers voor een antidopingbeleid voor elke sportbond. Mogelijkheden om de effectiviteit van dopingcontroles te vergroten vormt het onderwerp van de voordracht van mevrouw Galavazi van de Handhaving Adviesgroep. Prof.dr. Marx besteed aandacht aan de mogelijkheden en beperkingen van bloedmonsters (zie ook pagina 4 van deze Receptor).

Antidopingbeleid

De commerciële noodzaak van een goed antidopingbeleid en de praktische

invulling en uitvoering ervan vormen de kernpunten van de voordracht van de heer Van der Meijden (Rabobank Wielerploeg). Het antidopingbeleid van de overheid zal hoogstpersoonlijk door de Staatssecretaris van VWS, mevrouw Vliegthart, worden toegelicht.

Het symposium wordt afgesloten met een forumdiscussie met diverse vooraanstaande vertegenwoordigers uit de sport. Onder leiding van een professionele discussieleider, de heer Bemboom, zal het forum geen 'heet' dopingonderwerp onbesproken laten.

Met het symposium "Partner in Clean Sport" wil het NeCeDo haar tienjarig bestaan op gepaste wijze vieren en nodigt u van harte uit.

Zojuist verschenen

Nieuwe NeCeDo-dopingwaaier uit

De nieuwe NeCeDo-dopingwaaier, editie april 2000, is uit. In de kleine, geplastificeerde waaier wordt kort en bondig de meest recente IOC-dopinglijst beschreven. Ook wordt de dopingcontroleprocedure stap voor stap toegelicht aan de hand van illustraties en tekst. Tevens is een lijst van toegestane geneesmiddelen opgenomen, gerangschikt op ziektebeeld/aandoening, die sporters kunnen gebruiken zonder het risico te lopen positief bevonden te worden bij een dopingcontrole.

De NeCeDo-dopingwaaier is met name geschikt ter informatie van sporters die in aanmerking kunnen komen voor een dopingcontrole. Onderzoek heeft uitgezeten dat sporters die de NeCeDo-dopingwaaier in hun bezit hebben, aanzienlijk beter scoren op kennisvragen over doping. De NeCeDo-dopingwaaier is inmiddels gratis ter beschikking gesteld aan alle atleten die op 1 april 2000 de status A, B of Jong Oranje hadden én aan alle geregistreerde sportartsen.

De reguliere prijs van de NeCeDo-dopingwaaier bedraagt tien gulden per exemplaar. De NeCeDo-dopingwaaier is te bestellen door middel van overmaking van dit bedrag op rekeningnummer 53.66.41.692 onder vermelding van 'bestelnummer 100'.

Directeur DoCoNed Maarten Koornneef is bekend met doping

Dromen over een mobiel dopingcontrolestation

Maarten Koornneef is sinds februari 2000 directeur van DoCoNed, de organisatie die sinds vorig jaar oktober alle dopingcontroles in Nederland uitvoert. Hoewel in de beginfase het koffiedik kijken is, heeft Koornneef een duidelijke mening welke kant het met de controles op moet gaan. 'De nadruk moet komen te liggen op onverwachte controles. Of dat nu out-of-competition gebeurt of tijdens wedstrijden, maakt niet zoveel uit.'

Maarten Koornneef is geen onbekende in de dopingwereld. Tijdens zijn dertienjarige aanstelling bij zijn vorige werkgever, het ministerie van VWS, heeft hij zich altijd met het sportmedisch beleid beziggehouden. 'En daar hoorde zeker ook doping bij', zegt Koornneef. 'De uitdaging van deze baan zit hem dan ook niet in het thema doping, maar juist in het feit dat ik er op een andere manier mee aan de slag ga. Op het ministerie hielp ik mee beleid over doping te maken, hier moet ik ervoor zorgen dat de uitvoering van de controles goed verloopt. Dat is totaal anders. Verder moet DoCoNed bedrijfsmatig gaan werken; ook dat is nieuw voor mij.'

Nog een verschil: de omvang van de organisatie. Werd Koornneef in het Haagse ministerie omringd door een kleine tweeduizend collega's, bij DoCoNed zijn ze op een paar handen te

tellen. 'Op kantoor werken we met zijn vieren. Daarnaast beschikken we over een poel van zo'n twintig dopingcontrole-officials. De buitendienst. Maar die hebben vaak een kort dienstverband of zijn op afroep beschikbaar. Of dat er te veel of te weinig zijn, moet blijken. Als je naar Duitsland kijkt is ons aantal dopingcontrole-officials groot. Daar zijn vijf dopingcontrole-officials fulltime bezig met het afnemen van plasjes. Daar is wat voor te zeggen. Je hoeft minder te investeren in opleiding bijvoorbeeld. De dopingcontrole-officials krijgen bovendien ontzettend veel ervaring. Ons systeem heeft daarentegen als voordeel dat het flexibeler is. Bovendien reduceer je de kans dat dopingcontrole-officials zo vaak bepaalde sporter zien dat die twee een band krijgen. Dit eerste jaar zal ons leren of onze organisatiestructuur goed is.'

Onverwachte controles

De dopingcontrole-officials van DoCoNed hebben als taak om dit jaar 1750 dopingcontroles uit te voeren in opdracht van het NOC*NSF, de koepelorganisatie van de Nederlandse sportbonden. Volgens Koornneef zal daar nog een aantal bijkomen van draagkrachtige evenementen. Omdat het belang van dopingcontroles binnen de sport steeds meer wordt ingezien, streeft het NOC*NSF ernaar om vanaf volgend jaar ten minste 2500 controles te laten verrichten door DoCoNed. Tot dusverre werd bij het uitvoeren van de controles vooral een onderscheid gemaakt tussen wedstrijdcontroles en controles tijdens trainingsperiodes, de

Vervolg op pag. 2

INHOUD

In deze Receptor komen de volgende onderwerpen aan bod:

pagina

1

- 'Pakkans tijdens Olympische Spelen groter dan ooit'
- Interview met de directeur van DoCoNed, Maarten Koornneef
- Nieuwe NeCeDo-dopingwaaier uit

pagina

2

- IOC-lijst gewijzigd
- Van de directietafel 'NeCeDo tien jaar!'
- Vervolg interview Maarten Koornneef
- En nog een keer nandrolon...

pagina

3

- Lijf, Sport & Middelen in Fryslân
- NeCeDo in het museum
- 'Huisadvocaat zaait onrust'

pagina

4

- EPO toch aantoonbaar...
- Nieuw standaard dopingreglement gereed
- Tweede boek gereed in LSM-boekenreeks
- Colofon

2 RECEPTOR

Nieuwe grenswaarden salbutamol IOC-lijst gewijzigd

Het IOC heeft een nieuwe dopinglijst uitgebracht die met ingang van 1 januari jongstleden van kracht is. Begin april heeft het IOC het NeCeDo laten weten dat de grenswaarde voor salbutamol is gewijzigd. Goed om te weten: 500 wordt 1000!

Op de IOC-lijst van 1 januari jongstleden werd de grenswaarde voor salbutamol gesteld op 500 nanogram per milliliter. Deze grenswaarde is onlangs veranderd in 1000 nanogram per milliliter. Dit is tevens de enige wezenlijke verandering in vergelijking met de lijst van 1 januari jongstleden.

Afhankelijk van de concentratie, die gemeten wordt in de urine, behoort de stof salbutamol tot de groep van stimulantia en/of anabole middelen. Is de concentratie hoger dan 100 nanogram per milliliter, maar lager dan 1000 nanogram per milliliter, dan wordt salbutamol beschouwd als een stimulantium. Wanneer de concentratie hoger is dan 1000 nanogram per milliliter, wordt salbutamol als een anabool middel beschouwd. Voor het gebruik van salbutamol is een medische verklaring van

een longarts of bondsarts vereist. Gebruik is alleen toegestaan per inhalatie.

Van de directietafel NeCeDo tien jaar!

Het laatste jaar van de twintigste eeuw was tevens het tiende levensjaar van het NeCeDo. Het was geen gemakkelijk jaar. De dopingproblematiek kwam meer in de belangstelling dan ooit. Het was het jaar waarin het NeCeDo zichzelf organisatorisch wat opfriste. En ook het jaar waarin het NeCeDo stopte met de dopingcontroles en deze met het gecertificeerde systeem overdroeg aan DoCoNed. Vanaf 1 oktober 1999 is het NeCeDo weer de instelling waar men zich op het gebied van de doping bezighoudt met voorlichting, onderzoek en advies. Diensten die via een eigen website ook op Internet werden gebracht.

De cliëntenkring nam grotere vormen aan. Niet alleen de topsporters maar ook de breedtesporters, officials en coaches wisten en weten het NeCeDo te vinden.

De ééentwintigste eeuw zijn we met een fris elan binnengetroten. Op 10 mei aanstaande organiseren wij een jubileumsymposium van hoge kwaliteit. Het NeCeDo is er trots op dat een aantal vooraanstaande sprekers hun medewerking heeft toegezegd. Natuurlijk zijn we vereerd met de komst van de Staatssecretaris voor VWS, mevrouw Vliegthart, we zijn benieuwd naar haar toespraak. Blij zijn we ook met de aanwezigheid van John Mendoza van het Australian Sports Drug Agency, die speciaal en alleen voor ons symposium naar Nederland komt. Met het oog op de Olympische Spelen zal zijn voordracht van groot belang zijn voor onder andere topsporters en coaches. Het NeCeDo staat klaar om de vele belangstellenden van harte welkom te heten.

Piet van der Kruk

Vervolg van pag. 1

zogenoemde out-of-competition controles. Volgens Koornneef komt de nadruk steeds meer te liggen op onverwachte controles. Hij kan zich daarin vinden. 'Dan maakt het niet zoveel uit of dat nu tijdens een wedstrijd of out-of-competition gebeurt. Zolang sporters maar niet van tevoren kunnen bedenken waar er gecontroleerd wordt.'

Mobiel dopingcontrolestation

Problemen kleven er wel aan die onverwachte controles. Zo moeten wedstrijdorganisaties enige tijd van tevoren worden ingelicht over controles die op stapel staan. Want ze hebben tijd nodig om een ruimte in te richten die kan voldoen aan de eisen van de controle. 'Ja, het staat enigszins haaks op het onverwachte element, als je al vooraf je controles gaan aankondigen bij de organisaties. Maar je hebt niet veel reële andere

En nog een keer nandrolon...

In uitgave 2 van Receptor besteedde het NeCeDo al aandacht aan nandrolon. Nu blijkt dat deze stof nog steeds niet uit de krantenkolommen is weg te slaan. Reden genoeg dus, om er nog een keer bij stil te staan en in te gaan op de meest recente ontwikkelingen.

Engels onderzoek

Naar aanleiding van een groot aantal positieve nandrolongevallen in met name de Engelse atletiek (waaronder Linford Christie), besloot de "UK Sports Council" een aantal wetenschappers de opdracht te geven om uit te zoeken wat de reden hiervan zou kunnen zijn. De resultaten en conclusies van dit gedegen en langverwachte onderzoek vielen uiteindelijk nogal tegen. De belangrijkste conclusie was dat de oorzaak van deze positieve gevallen mogelijk gezocht moest worden in het gebruik van bepaalde voedingssupplementen. Geen opzienbarende conclusie, want in bovengenoemde uitgave van Receptor was al te lezen dat de metaboliet van bepaalde stoffen die in voedingssupplementen zitten, hetzelfde is als de belangrijkste metaboliet van nandrolon.

IAAF

Dan was er natuurlijk ook de vrijpraak van Troy Douglas. De tuchtcommissie van de Koninklijke Nederlandse Atletiek Unie (KNAU) was van oordeel dat er dermate weinig bekend was over het van nature voorkomen van nandrolon in het menselijk lichaam dat men niet kon vaststellen dat er sprake was van dopinggebruik. Dit mede vanwege het feit dat een aantal deskundigen tijdens de zitting van de tuchtcommissie hadden verklaard dat het nog niet duidelijk is wat nu eigenlijk die 'natuurlijke waarde' van nandrolon in het menselijk lichaam is. Deze 'zaak' is nu overgenomen door de Internationale Atletiekfederatie (IAAF).

opties. Je kunt natuurlijk niet verwachten dat bij iedere wedstrijd er een controleurterruimte gereserveerd wordt, terwijl we dan in de meeste gevallen niet komen controleren. Beter zou het in dat verband zijn om zelf met een mobiel dopingcontrolestation te komen. Maar ja, dat kost veel geld en is daarom nog niet aan de orde.'

De controles die de medewerkers van DoCoNed uitvoeren, voldoen aan hoge eisen. DoCoNed heeft een ISO 9002-certificaat op zak ('een soort Kema-keur, waarin eisen staan, waaraan de organisatie zich moet houden') en zit dicht tegen de strenge International Standard for Doping Control (ISDC-norm) aan. 'Die hopen we ook snel in ons bezit te hebben. Dat is uiteraard heel belangrijk. Zeker op een gevoelige zaak als doping,

Dit geldt overigens ook voor een groot aantal andere atleten die door hun nationale tuchtcommissie zijn vrijgesproken. De bal ligt nu dus bij de zogenaamde arbitragecommissie van de IAAF. Diezelfde arbitragecommissie heeft aangekondigd geen haast te willen maken, waardoor de kans bestaat dat de betrokken atleten niet kunnen deelnemen aan de Olympische Zomerspelen in Sydney. De IAAF heeft wel alvast een onderzoek aangekondigd om de rol te bepalen van voedingssupplementen en homeopathische (genees)middelen in deze nandrolongevallen.

FIFA

Tenslotte was er nog het gerucht dat de wereldvoetbalfederatie, de FIFA, nandrolon van de dopinglijst wilde schrappen. Dit verhaal berustte op een misverstand en was een combinatie van een overijverige woordvoerder en een oud onderzoek. Bij 758 Zwitserse voetballers (professionals, amateurs en studenten) bleek dat in dertig gevallen de metaboliet van nandrolon werd aangetroffen. In slechts drie gevallen was er sprake van een waarde boven de 2 nanogram per milliliter; de grenswaarde die door de FIFA en het Internationaal Olympisch Comité (IOC) voor mannen wordt gehanteerd. De FIFA heeft later officieel aangegeven voorlopig geen reden te zien om nandrolon van de dopinglijst te halen, noch om haar beleid ten aanzien van nandrolongevallen te wijzigen.

moet je niets aan het toeval overlaten.'

Relatie met NeCeDo

Dat DoCoNed in hetzelfde onderkomen is gehuisvest als het NeCeDo, ziet Koornneef als een voordeel. 'Hoewel onze taken heel anders zijn - Het NeCeDo maakt het dopingbeleid en geeft voorlichting, wij doen in feite niets anders dan dopingcontroles uitvoeren - is het belangrijk dat we elkaar in de buurt hebben. Als wij bijvoorbeeld in de praktijk zien dat een bepaalde groep sporters te weinig van doping afweet, is het heel goed dat je even naar de afdeling Communicatie van het NeCeDo stapt om dat te melden. Dat kan gewoon bilateraal. Wanneer je los van elkaar staat, doe je dat veel minder snel. Ik bedoel maar: beide organisaties zullen er profijt van hebben.'

NeCeDo in het museum

Vanaf 1 juni aanstaande is het NeCeDo terug te vinden in het Museum. Het Museum Boerhaave in Leiden organiseert vanaf die datum tot en met 24 september een tentoonstelling onder de titel 'Sneller Hoger Sterker'.

In deze tentoonstelling wordt aandacht besteed aan het raakvlak tussen sport en wetenschap. Daarbij komen allerlei nieuwe technische vindingen aan de orde (klapschaats, dichte wielen, het "haaienpak"). Tevens is er aandacht voor doping; allerlei dopingmiddelen zullen tentoongesteld worden en ook de dopingcontroleprocedure wordt zicht-

baar gemaakt.

Het museum is geopend van dinsdag-zaterdag van 10.00 - 17.00 uur en zondag van 12.00 - 17.00 uur (op maandag gesloten). De toegang bedraagt f 5,-.

Museum Boerhaave
Lange Agnietenstraat 10
2312 WC Leiden

Column van Piet van der Kruk

'Huisadvocaat zaait onrust'

Het gebruik van nandrolon in de sport is 'zo oud als de weg naar Kralingen'. En wij van het NeCeDo kunnen dat weten, want wij zijn toevallig gehuisvest in Rotterdam-Kralingen. Nog even overigens, want binnenkort verhuizen wij naar Capelle aan den IJssel, samen met onze collega's van DoCoNed. Toch nog maar even terug naar nandrolon. 'Zo oud als de weg naar Kralingen' betekent voor de NeCeDo-medewerkers dat zij al sinds de oprichting, tien jaar geleden, met het gebruik van nandrolon worden geconfronteerd. Inmiddels is het afbraakproduct van dit dopinggeduide middel de meest gevonden stof in de urine van sporters. Sinds er recentelijk een handvol (overwegend oudere) topsporters positief werd bevonden en daar opschudding over ontstond, is er nogal wat stof opgewaaid. En vervolgens doet 'iedereen' alsof er een nieuw dopingfenomeen aan de horizon verschenen is. Ook onze 'huisadvocaat', die beter weet althans beter behoort te weten, wakkert dit vuurtje aan en laat regelmatig een rookwolkje op. Schep maar onduidelijkheid, schep maar onzekerheid, zal hij denken. Maak die tuchtcolleges maar lekker onzeker. Bespeel die sportbonden maar. Des te gemakkelijker krijg ik vrij-spraak voor mijn cliënten. En al die free-publicity is ook goed voor de omzet. Tenslotte moet thuis de schoorsteen ook blijven roken.

Helaas voor zijn cliënten houdt de tucht-rechtspraak niet op in Nederland. Sport is een mondiaal gebeuren, zeker voor topsporters. In Nederland vrijgesproken zijn betekent niet automatisch weer mee doen aan het internationale circuit. Toevallig beschikt het IOC ook over wetenschappers en dat zijn niet de minsten. Deze mensen kunnen best wel eens anders denken over het gebruik van het gewraakte stofje dan die enkele Nederlandse wetenschapper.

In de stortvloed van informatie en commentaar, die via kranten en tijdschriften inzake de 'nandrolon-soap' over ons heen kwam, is de Nederlandse sportwereld helaas overwegend eenzijdig geïnformeerd. Onze 'huisadvocaat' wist geïnteresseerde journalisten bijna allemaal te bespelen met zijn gekleurde verhaal. Doorvragen en doorzoeken naar de waarheid was slechts voor enkele journalisten weggelegd. De uitspraken van onze 'huisadvocaat' werden meestal klakkeloos opgeschreven. 'Het gemak dient de mens' zullen ze gedacht hebben. Journalisten die echter wat meer evenwicht in hun verhaal wilden brengen kwamen bij het NeCeDo terecht, in een persoonlijk gesprek of via de website. In hun verhalen is terug te vinden dat het IOC wel degelijk grenswaarden voor nandrolon heeft vastgelegd. Worden er geen rookwolken opgelaten met verhalen over schaamharen en varkensvlees. En vindt men ook de onzin niet terug die over het FIFA-onderzoek werd gepubliceerd. In die verhalen wordt de sport serieus genomen.

De meeste wereldsportbonden en het IOC hebben afgesproken dat sport eerlijk en gezond moet zijn en blijven. En bij zo'n afspraak is het gebruik van doping uitgesloten. Het is de meeste mensen eigen om te kiezen voor de zwakkeren. Journalisten zijn ook mensen, maar als zij kiezen voor op doping betrapte sporters, kiezen zij niet voor de sport. Als zij menen de dopingbestrijding aan de kaak te moeten stellen, soms zelfs belachelijk te moeten maken, kiezen zij voor een kleine minderheid die vals speelt. Daarmee laten zij miljoenen anderen, die sport wel als een gezonde bezigheid zien en zich met elkaar op een sportieve manier willen meten, in de kou staan.

Piet van der Kruk.

Lijf, Sport & Middelen in Fryslân

Regionale projecten om het gebruik van dopinggeduide middelen door bezoekers van fitnesscentra en sportscholen in Nederland tegen te gaan, vinden hun oorsprong in 1993. In navolging van de regio's Eemland, Midden-Brabant en Zaanstreek-Waterland is in samenwerking met de Provinciale Commissie Sportgezondheidszorg Friesland eind maart jongstleden een aanvang gemaakt met een regionaal voorlichtingsproject Lijf, Sport & Middelen (LSM).

Naar aanleiding van onderzoekscijfers gaat de Provinciale Commissie Sportgezondheidszorg Friesland (PCSF) er vanuit dat het gebruik van doping in de eigen regio niet anders is dan dat in andere regio's van Nederland. De gezondheidsrisico's die met het gebruik gepaard gaan, vormden voor de PCSF de directe aanleiding om in samenwerking met het NeCeDo voorlichting te geven in het kader van preventie. De organisatie van dit LSM-project is in handen van een begeleidingscommissie waarin naast de PCSF het NeCeDo en het Sport Medisch Adviescentrum Friesland (SMA) vertegenwoordigd zijn. Daarnaast neemt Tjalling v/d Bosch (voormalig sterkste man) ter ondersteuning van het project op persoonlijke titel deel aan de begeleidingscommissie. Met zijn deelname hoopt hij de regionale fitnesscentra, sportscholen en sporters te stimuleren om deel te nemen aan het project.

Expertmeeting

Na een succesvolle persbijeenkomst, als start van het project, heeft een 'expertmeeting' plaatsgevonden op 22 maart jongstleden. Hierbij zijn in totaal veertien personen, die acht sportscholen uit de provincie vertegenwoordigden, bijeengekomen. Tijdens deze bijeenkomst is gesproken over risico's van dopinggebruik en alternatieven voor dit gebruik, zoals een uitgebalanceerde voeding en een zorgvuldig samengestelde training. In de ochtend heeft Rens van Kleij (NeCeDo) het onderwerp dopinggebruik binnen fitnesscentra en sportscholen besproken, waarna Hans Kroon (fitnessondernemer Rotterdam) in de middag de onderwerpen training en voeding voor zijn rekening nam.

De expertmeeting is afgesloten met een schriftelijke evaluatie, waarbij meer dan de helft van de aanwezigen heeft aangegeven het projectonderdeel als positief te hebben ervaren. Zestig procent gaf aan zich gesteund te voelen in haar antidopingbeleid. De aanwezigen gaven aan meer te weten gekomen zijn over training, voeding en de schadelijke effecten van doping; deze deelnemers menen bovendien dat te veel anabole steroïden gebruikt worden.

LIJF, SPORT
& MIDDELEN

Follow-up

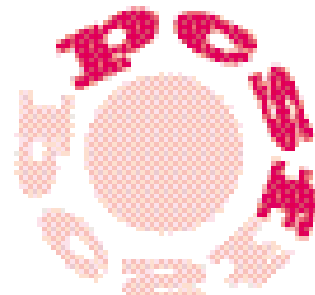
Als follow-up op de expertmeeting zal een aantal voorlichtingsbijeenkomsten voor sporters worden georganiseerd. Dit zal in goed overleg gebeuren met geïnteresseerde sportschoolhouders en fitnessondernemers. Bij deze bijeenkomsten verzorgen ook externe deskundigen presentaties over onderwerpen als voeding en training.

Alle onderdelen van het LSM-project worden ondersteund met schriftelijke informatie. Het aanreiken van alternatieven, zoals goede informatie over voeding en training, is een bewezen effectief middel om sporters van het gebruik van doping af te houden.

Informatie

Voor vragen over dit LSM-project in Friesland kunt u te allen tijde bellen met Trynke Velds van SPORT fryslân, telefoon 058-2677925.

Voor meer informatie over het opzetten van regionale LSM-voorlichtingsprojecten kunt u contact opnemen met Remco Tevreden, telefoon 010-20 101 58.

Detectiemogelijkheden van EPO EPO toch direct aantoonbaar...

Steeds vaker wordt in de wereld van de sport gesuggereerd dat alleen het verzamelen van urine niet meer afdoende is voor een dopingcontrole. Geluiden dat, naast urine, ook bloed zou moeten worden afgenomen, worden steeds luider en het lijkt er dan ook op dat de mogelijkheden van bloed schier oneindig zijn. Echter, de detectie van EPO blijkt nog steeds een probleem te zijn. Toch is lichaamsvreemd toegediend EPO te onderscheiden van lichaamseigen EPO. Een uiteenzetting.

Het hormoon erythropoëetine (EPO) is een lichaamseigen stof die, mede onder invloed van testosteron, wordt geproduceerd in de nieren. EPO stimuleert het rode beenmerg tot de aanmaak van rode bloedcellen. Lichaamsvreemd (extern toegediend) EPO is ontwikkeld als een geneesmiddel, dat voornamelijk voorgeschreven wordt aan nier- en kankerpatiënten. EPO wordt gezien als een prestatiebevorderend middel en staat mede daarom op de IOC-lijst. Op dit moment tracht men in de sportwereld het gebruik van EPO nog steeds op een indirecte manier aan te tonen.

Indirecte methode

De afgelopen jaren heeft men zich er steeds meer op gericht om met behulp van bloedmonsters op EPO-gebruik te controleren. Hierbij wordt de samenstelling van het bloed bepaald, om zo te kunnen kijken naar de zuurstoftransportcapaciteit van het bloed via de hematocriet of, nog specifiek, het hemoglobinegehalte. Uit de bloedanalyse komen ook vele andere bloedwaarden rollen. De hoop is derhalve gevestigd op een detectiemethode waarbij verschillende van deze bloedwaarden worden betrokken, om zo te bepalen of externe EPO-toediening heeft plaatsgevonden. Enkele combinaties van bloedwaarden zijn reeds gebruikt, maar tot nu toe is het niet gelukt om hierbij voldoende duidelijk EPO-gebruik aan te kunnen tonen. Het probleem met deze methoden is dat er altijd een bepaalde grenswaarde in één of andere combinatie van meerdere waarden zal moeten worden afgesproken. Het is erg moeilijk om een dusdanig

veilige grenswaarde te vinden dat het risico van een zogenaamde vals positieve uitslag (een niet-gebruiker die wel positief test bij een dopingcontrole) aanvaardbaar klein is. Tevens is de natuurlijke concentratie EPO in het lichaam erg aan schommelingen onderhevig en wordt er nog steeds geen uniforme afnameprocedure gehanteerd bij de bepaling van de hematocrietwaarde.

Afnameprocedure

Sommige mensen hebben van nature een hoge hematocrietwaarde. Daarnaast zijn er nog vele andere factoren die het hematocrietgehalte van het bloed kunnen beïnvloeden. Zo is iemands voedingspatroon, en dan vooral de vochtinname, van grote invloed op de hoeveelheid bloedplasma en dus op het hematocrietpercentage. Dit geldt ook voor het uitvoeren van zware fysieke inspanningen in de dagen vóór de hematocrietbepaling. Bovendien maakt het veel uit of de sporter staat, zit of ligt tijdens de bloedafname. Andere factoren die de uitslag kunnen beïnvloeden zijn het gebruik van een stuwband bij de bloedafname, de plaats waar de ader doorboord wordt, het tijdstip van afname en de behandeling van het bloedmonster tijdens transport, opslag en de voorbereiding van de analyse. Voorts zijn er nog invloeden van leeftijd, mate van getraindheid en sekse: vrouwen hebben een lager hematocriet dan mannen en bovendien varieert bij hen de hematocriet tijdens de menstruatiecyclus. Al deze factoren kunnen de hematocriet doen stijgen en/of doen dalen. Het luistert dus zeer nauw op welke manier

en wanneer het bloedmonster is afgenomen. Zolang er één vaste afnameprocedure wordt gevolgd, neemt de variabiliteit in hematocrietwaarden af, hetgeen de betrouwbaarheid zal vergroten.

Directe methode

Eigenlijk is er een detectiemethode nodig waarmee EPO-gebruik onomstotelijk aangetoond kan worden. Hoewel dit over het algemeen als niet gemakkelijk wordt betiteld, zijn er zeker enkele mogelijkheden. Reeds in 1995 is aangetoond dat lichaamseigen- en lichaamsvreemd EPO verschillen in de elektrische lading. Dit komt vanwege het feit dat aan lichaamsvreemd EPO andere suikerbindingen vastzitten. Een detectiemethode die gebaseerd is op dit verschil

kan worden toegepast bij bloed- én urinemonsters.

De hierboven beschreven methode heeft echter één groot probleem: de analyse is alleen waterdicht tot 24 uur na de laatste injectie van EPO. Een directe methode om EPO-gebruik aan te kunnen tonen heeft echter sterk de voorkeur ten opzichte van indirecte methoden. Bovendien geldt hierbij als groot voordeel dat er alsnog urinemonsters gebruikt kunnen worden. Echter, vooralsnog blijft het aantonen van EPO een probleem. Prof.dr. Marx zal dit probleem verder uiteenzetten op het NeCeDo-symposium "Partner in Clean Sport", aanstaande 10 mei in de Jaarbeurs Utrecht.

Drug Info, harde feiten over doping

Tweede boek gereed in LSM-boekenreeks

Een sportief mooi lijf wordt vandaag de dag zeer gewaardeerd. Iedere serieuze trainende sporter weet echter dat het verkrijgen van een mooi lijf geen eenvoudige opgave is. Hiervoor dien je jarenlang te trainen, goed op je voeding te letten en voldoende rust te nemen. Soms lijkt dit alles veel te lang te duren of vallen de resultaten vies tegen. Op dat moment kunnen er allerlei dubieuze middelen om de hoek komen kijken.

Wanneer je als sporter of begeleider meer wilt weten over verschillende middelen, bent je vaak overgeleverd aan sensationele verhalen van mensen die meestal zelf in de 'handel' zitten. Daar wordt nu een einde aan gemaakt. In de Lijf, Sport & Middelen-boekenreeks (LSM) is onlangs de tweede uitgave verschenen: 'Drug Info, harde feiten over doping'. Hierin worden de meest voorkomende middelen zoals anabole steroïden, groeihormoon, pro-hormonen, diuretica en amfetaminen op een rij gezet. Daarbij worden geruchten tegenover harde feiten geplaatst.

Deze Drug Info zal nog gevolgd worden door de uitgaven 'Slim Fit, gezond slank zonder dieet' en 'Work Out, groot worden - clean blijven' (zie tevens de ingestoken folder). In deze LSM-boekenreeks verscheen reeds eerder de publicatie 'Basic Nutrition, de voedingsbasis'. Doelstelling van de reeks is dat eenieder zijn voordeel doet met deze waardevolle informatie om op een gezonde manier maximaal te presteren.

Voor meer informatie omtrent prijzen of abonnementen kunt u terecht bij Arko-uitgeverij tel: 030-605 10 90.

Is úw reglement aan een update toe?!

Nieuw standaard dopingreglement gereed

Vele Nederlandse sportbonden hebben het NeCeDo-dopingreglement gebruikt als basis voor hun dopingreglement. Het recht is echter altijd in beweging, zo ook het dopingreglement. Dit geldt niet alleen voor het concept dopingreglement van het NeCeDo, maar ook voor de dopingreglementen van de sportbonden. Indien het dopingreglement van uw sportbond is gebaseerd op een oudere versie van het NeCeDo-dopingreglement of reeds enige tijd geleden is opgesteld, is het aan een 'update' toe.

In dit nieuwe dopingreglement (versie 6) heeft het NeCeDo de meest recente ontwikkelingen verwerkt. Zo sluit de dopingcontroleprocedure nauw aan op de internationaal (en ook door DoCoNed) gehanteerde standaard en procedures. Verder zijn bepalingen inzake de aanwijzing van sporters, voorlopige maatregelen, kosten van de contra-expertise, sancties bij weigering en tuchtrechtelijke procedure toegevoegd of verder verbeterd.

Heeft u vragen over het bovenstaande of het nieuwe standaard concept dopingreglement van het NeCeDo? Wilt u dit standaard dopingreglement toegestuurd hebben of heeft u vragen omtrent een mogelijke aanpassing van uw dopingreglement? Dan kunt u contact opnemen met mr. Steven Teitler (tel: 010-201 01 53), beleidsmedewerker juridische zaken bij het NeCeDo.

Colofon

De 'Receptor' is een uitgave van het Nederlands Centrum voor Dopingvraagstukken (NeCeDo) om haar partners en relaties te informeren over doping. Informatie uit 'Receptor' mag door derden worden gebruikt. Bij overname van artikelen dient bronvermelding plaats te vinden.

Hoofd- en Eindredactie: Maurice Leeser
Aan deze uitgave werkten mee:
Remco Tevreden, Rens van Kleij, Piet van der Kruk, Frans Stoele, Jan Brouwer de Koning, Steven Teitler, Fred Hartgens, Olivier De Hon en Sacha Eikenboom
Met speciale dank aan: Prof. dr. J.J.M. Marx
Fotografie: Pardon fotografie
Uitgeverij: Arko-uitgeverij
Illustraties: CVIII Ontwerpers
Vormgeving, Lay-out en druk: Van der Linde grafisch bedrijf BV

Redactieadres: NeCeDo
T.a.v. de redactie van Receptor
Postbus 4060
3006 AB Rotterdam
tel: 010 2010150
fax: 010 2010159
info@necedo.nl
www.necedo.nl

ISSN: 1566-1814